

Minogi i ryby w wodach Świętokrzyskiego Parku Narodowego i jego okolicy

Michał Nowak, Włodzimierz Popek

Katedra Ichtiobiologii i Rybactwa, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ryby są najslabiej poznaną grupą kręgowców Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Badania Čmaka i Ichniowskiej-Korpuli (1985) oraz Danilkiewicza (1994) pozwoliły stwierdzić występowanie w granicach Świętokrzyskiego Parku Narodowego jedynie strzebli potokowej (*Phoxinus phoxinus*), karasia pospolitego (*Carassius carassius*) oraz śliza (*Barbatula barbatula*). Pierwszy dwa gatunki – strzebla potokowa i karaś pospolity – są obecnie uznawany za gatunki bliski zagrożenia (NT), natomiast śliz podlega ochronie gatunkowej (Dz. U. 2004 r. Nr 220, poz. 2237).

W trakcie badań przeprowadzonych w lipcu 2010 roku przez Katedrę Ichtiobiologii i Rybactwa UR w Krakowie potwierdzono występowanie w granicach ŚPN strzebli potokowej oraz śliza, jednak nie udało się odłowić ani jednego karasia pospolitego. Na jego miejsce w stawie na polanie Bielana na Św. Krzyżu stwierdzono występowanie karasia srebrzystego (*Carassius gibelio*) – gatunku obcego dla fauny Polski, uznawanego obecnie za inwazyjny. Karasia srebrzystego odnotowano również w potoku Czarna Woda. Dużo bogatszą ichtiofaunę posiadają natomiast Stawy Biskupie w Bodzentynie. Stwierdzono w nich strzeblę potokową, śliza, a także szczupaka (*Esox lucius*), okonia (*Perca fluviatilis*), jazia (*Leuciscus idus*), klenia (*Squalius cephalus*), płoć (*Rutilus rutilus*), lina (*Tinca tinca*), słonecznicę (*Leucaspis delineatus*) i kielbia krótkowąsę (*Gobio gobio*). Poza strzeblą potokową wszystkie one są uznawane za gatunki mniejszej troski (LC). W ciekach otuliny ŚPN i terenów przyległych odłowiono ponadto cztery gatunki narażone na wymarcie (VU) i dlatego objęte ochroną, w tym dwa gatunki minogów: strumieniowego (*Lampetra planeri*) i ukraińskiego (*Eudontomyzon mariae*), a także głowacza biało płetwego (*Cottus gobio*) i piskorza (*Misgurnus fossilis*); dwa gatunki bliskie zagrożenia (NT): wspomnianą już strzeblę potokową i jelca (*Leuciscus leuciscus*); jeden gatunek zależny od działań ochronnych (CD): pstrąga potokowego (*Salmo trutta „fario”*); oraz dodatkowo kolejne dwa gatunki mniejszej troski (LC): leszcza (*Abramis brama*) i jazgarza (*Gymnocephalus cernua*).

Mimo podjętych badań stan poznania ichtiofauny cieków i zbiorników wodnych ŚPN i terenów sąsiadujących wciąż należy uznać za niewystarczający. Dalsze badania są konieczne dla lepszego poznania składu i struktury ichtiofauny, co umożliwi podjęcie skutecznych działań ochronnych.